

Успешни иновативни практики в присъствено обучение и в ОРЕС

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в II^a с преподавател Миглена Филипова. Развиват уменията: Четивна грамотност, Емоционална интелигентност, Работа в екип и следните добродетели: уважение, единство, творчество.

Учениците от II^a клас, заедно със своята учителка Миглена Филипова в часовете по новия иновативен предмет „Умения и добродетели“ развиха умение за сътрудничество и работа в екип.

Изработиха къща „Къща на добродетелите“. В тази задача те развиха умение за работа в екип и сътрудничество. Откриха сами добродетелите, които притежава всеки един от тях.

Продължиха своите часове в ОРЕС среда, в която изработиха своето „Дърво на приятелството“. Прочетоха много приказки за приятелството, като трябваше в тях да открият добродетелите на героите. По този начин подобриха четивната си грамотност.

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТОЯН ПАИСИЙ“

ИНОВАТИВНО
УЧИЛИЩЕ

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в III^a с преподавател Антоанета Механджийска. Развиват уменията: Четивна грамотност, Математическа грамотност, Креативност и следните добродетели: усърдие, съобразителност, добрина.

Дейности за усвояване на застъпените умения и добродетели в програмата на третокласници:

Работа върху непрекъснат текст

– „Дворецът от моята вълшебна приказка“

Цел: Усъвършенстване на речевите умения на учениците. Подобряване на уменията за създаване на собствен устен текст. Осъзнаване на добротата като необходимост в отношенията на хората извън приказките.

Индивидуално и в групи (по избор) учениците съставят на собствен текст по подобие на вълшебните приказки. Всеки разказва своята приказка и представя своя дворец, който е изработил. Материалите, от които са изработени дворците са по избор на децата. Всички слушат, задават въпроси. Доброто и справедливостта са водещи.

Симонка преняся съчениците в страната „Добриландия“, където зла вещица ...

Йоанка разказва за своите добри и „нетолкова“ добри герои...

Сладкодумниците – Марти и Деа

Ванеска

Интерактивна игра „Бягаща диктовка“ базирана на идеята за т. нар. „активно учене“
- учене чрез игра, чрез преживяване и взаимодействие.

Предварителна подготовка на учителя

Текст на диктовката написан на два листа, листа за писане, подредждане на масите.

Цели:

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

1. Затвърдяване на уменията за правопис на представките с- и от- чрез споделяне на знания и умения, базирани на личния опит и преживявания.
2. Да се повиши интереса и инициативата на ученици за усвояване механизъм на четене с разбиране;
3. Да се постигне позитивна атмосфера и усвояване на уменията за креативност, сътрудничество, съобразителност.

По време на играта

Играта се предлага на учениците в края на часа за затвърдяване на уменията. Учениците са разделени на два екипа. На разстояние от тях на маси са поставени листа с текста на диктовка. При сигнал двама ученици от различни отбори течат до масата, прочитат внимателно първото изречение от текста, като се стараят да го запомнят. След това всеки от тях се връща при отбора и го диктува на следващия ученик от екипа. Той записва изречението. След това тръгва друг ученик, който също чете внимателно следващото изречение, старее се да го запомни и точно да го продиктува на следващото дете. Това се повтаря докато и последният ученик участва в бягащата диктовка. От по-напредналите се изисква да помагат на учениците, които имат затруднения.

Методи и подходи: Игров метод, работа в екип

Резултати от практиката:

1. Повишаване на уменията за правопис на представките с- и от- чрез споделяне на знания и умения, базирани на личния опит и преживявания;
2. Повишена ангажираност и мотивация на учениците за усъвършенстване на четивните умения;
3. Усвояване на умения за активното учене;
4. Усвояване на умения за работа в екип.

Ракът

Излязъл ракът на пясъка. Сбогувал се с морето и тръгнал на разходка по брега. Зърнала го една гладна лисица. Спуснала се и го сграбчила. Затичала с него по пътеката към близките храсти. Ракът си казал:

– Защо ли ми трябваше да се сдобивам с нови впечатления? Заслужих си го.

Проект „За хляба и водата“ - зададен и осъществен в онлайн среда

Цел: Да се повиши интереса и инициативата на ученици за четене с разбиране;

Учениците да получават и споделят знания и умения, базирани на личния опит и преживявания – креативност, усърдие, съобразителност.

Учителят представя темата. Деца, вземете своята любознателност и уменията си да търсите и откривате отговори. Всеки ден на нашата трапеза присъстват два продукта. За да се досетите кои са те, чуйте гатанките:

От водата се родило,
от водата се бои. Що е то? / Сол/

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТЕЦ ПАИСИЙ“

ИНОВАТИВНО
УЧИЛИЩЕ

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096,
деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

Той е необходим за вечеря,

и за закуската също.

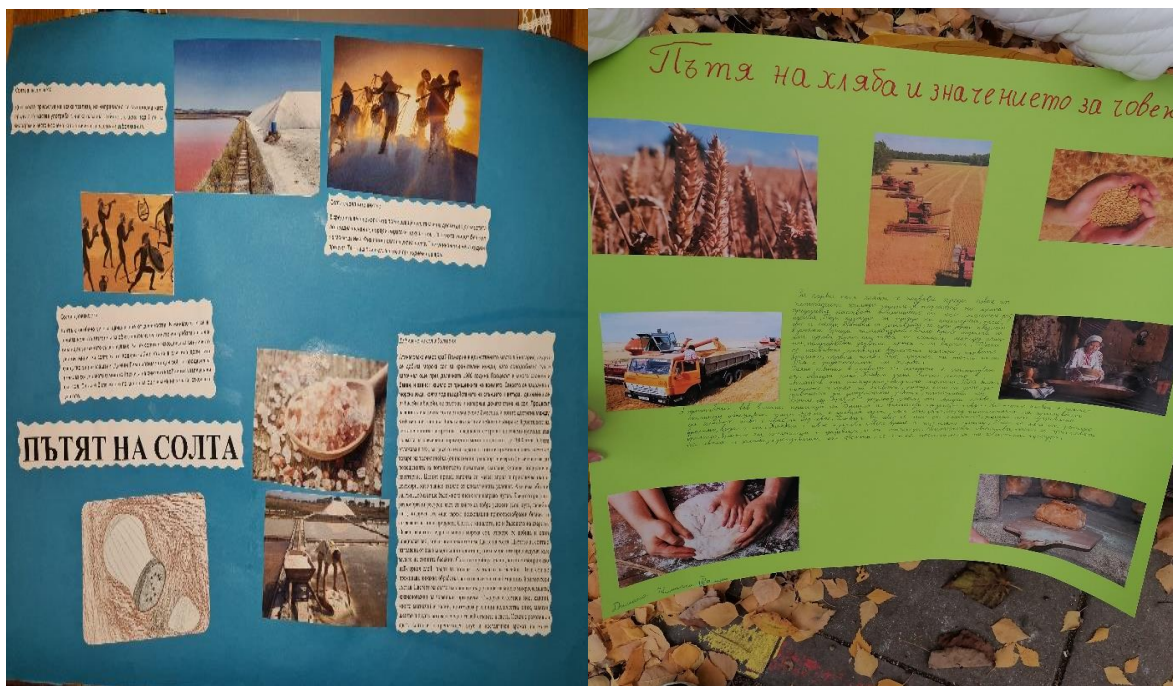
Хрупкав е, и е приятен на вкус.

А когато си гладен,

съблазнителен и желан... Що е то?! хляб/

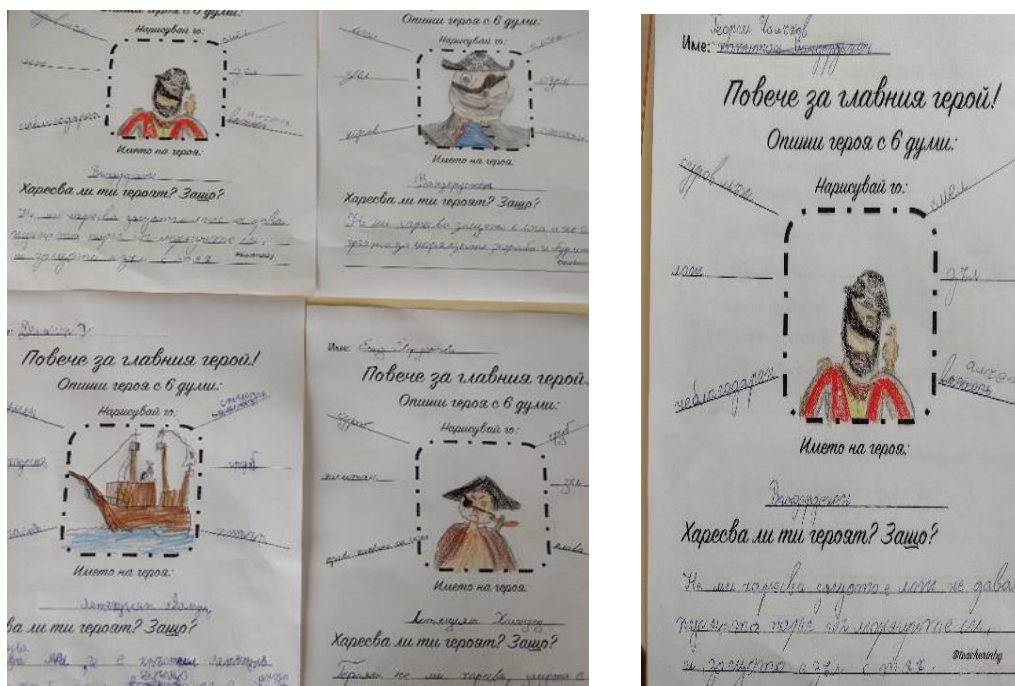
Учениците се разделят на две групи- момчета и момичета. Момичетата проучват темата за хляба, а момчетата за солта. Учениците от групите могат да споделят и обсъждат информация. Крайният продукт е по избор на децата.

Резултати:

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в IV^a с преподавател Екатерина Ковачева. Развиват уменията: Четивна грамотност, Дигитална грамотност, Финансова грамотност и следните добродетели: търпение, отговорност, увереност.

В часовете на присъствено обучение, учениците от IV^a клас се запознаха с различни текстове, четяха холандската легенда “Летящия холандец“, научиха за този жанр от литературата. Запознаха се с героите , анализираха и описаха качествата на главния герой, както и привеждаха доказателства затова от текста. Обсъждаха неговите постъпки и отношение, проблемите, с които се срещат героите и какви решения взимат, за да ги преодолеят. Направиха рисунки с техните впечатления : как си представят героя, как изглежда според тях. Накрая направиха съпоставка между тази история и времето, в което живеем сега, търсеха прилики с хора, които те може да познава.

В часовете по Умения и добродетели в ОРЕС, учениците имаха проект свързан с приказките и басните, имаха задача да откриват поуките от изучени текстове приказки и басни, след което да свържат поуката с пословици и поговорки.

„Да съберем мъдрост“. Търсиха в книжки текстове с поуки и след това записваха и прибираха пословиците в буркан на мъдростта. С много търпение всеки успя да напълни своя буркан с мъдрости, които ще им помагат да бъдат уверени в своите решения в житейските ситуации.

Едновременно с тези проекти, учениците работят и за развиване на умениято Дигитална грамотност. Имат за задача да направят проучване и да представят техническите параметри на дигитално устройство по избор- таблет, телефон, лаптоп.

Да опишат тези параметри: камера, батерия, памет, размери на устройството и др., както и да направят проучване и да представят една апликация за таблет, телефон или лаптоп. Да опишат: каква е апликацията, откъде може да се изтегли, за каква възраст, колко памет е необходима за нея, защо я препоръчват на съучениците си.

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в V^{а,б} с преподавател Силвия Янакиева. Развиват уменията: Четивна грамотност, Работа в екип, Умения за учене и следните добродетели: любознателност, задружност, постоянство

1. Дейности в присъствена форма:

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

- запознаване с групата(5а) кл. чрез ролева игра - „ Влез в обувките на приятеля си“
(„Представи приятеля си все едно, че ти си той“)

- развиване на четивна грамотност - работа с непрекъснат текст

2. Дейности в ОРЕС :

- развиване на четивна грамотност - работа с прекъснат текст:

Работа с прекъснат текст.docx

5. За някои заболявания се препоръчва пиенето на вода, съдържаща **натриеви йони (Na⁺)** под 20 mg/l. Според показаните етикети коя от четирите минерални води е подходяща за хора с тези заболявания?

КАРИМЕН СЪСТАВ	МАГНЕЗИЙ mg/l	КАЛЦИЙ mg/l	КАЛЦИЙ mg/l	КАЛЦИЙ mg/l
Анониум mg/l	1.5	1.5	1.5	1.5
Калциум mg/l	2.8	1.1	1.1	1.1
F	2.7	1.2	1.2	1.2
Cl	2.7	1.2	1.2	1.2
SO ₄	6.0	5.1	5.1	5.1
НСО ₃	16.5	1.2	1.2	1.2
Тотално минерализация mg/l	31.8	11.9	11.9	11.9
Анониум рН=8.4				

А) Б) В) Г)

6. Широко приложение за направата на домакински съдове, за изсичане на монети, в електротехниката и в други области намира сплав от металите мед, цинк и никел. От диаграмата определете колко процента е цинкът в тази сплав.

Решение:

Мед: 65%
Никел: 15%
Цинк: 20%

7. Амониевата селитра е вещество, което се използва като изкуствен тор в селското стопанство. Графиката показва колко грама амониева селитра може да се разтвори в 100 g вода при различни температури.

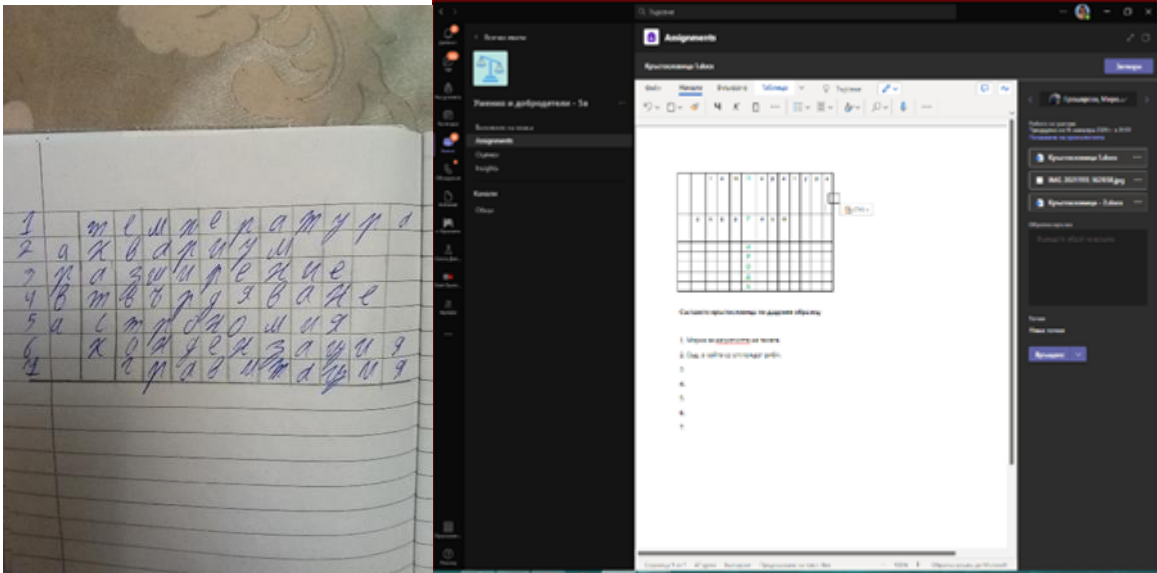
Попълнете таблицата с данните от графиката :

Температура	0°C	10°C	20°C	30°C	40°C	50°C	60°C
Разтворена амониева селитра - g							

а) Колко грама амониева селитра може да се разтвори в 100 g вода при температура 50 °C?
 б) Можем ли да разтворим 250 g амониева селитра в 100 g вода при температура 20 °C?
 Отг. а).....
 б).....

- усвояване на добродетел - любознателност:

Съставяне на кръстословица:

Един от нашите готови продукти:

			т	е	м	П	е	р	а	т	у	р	а
		а	к	в	а	Р	и	у	м				
					м	И	к	р	о	ф	о	н	
					п	е	Р	и	о	д			
						О	р	е	л				
						Д	о	м	а	т			
		к	и	н	о	А	р	т	и	с	т		

1. Мярка за нагрятоста на телата.

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

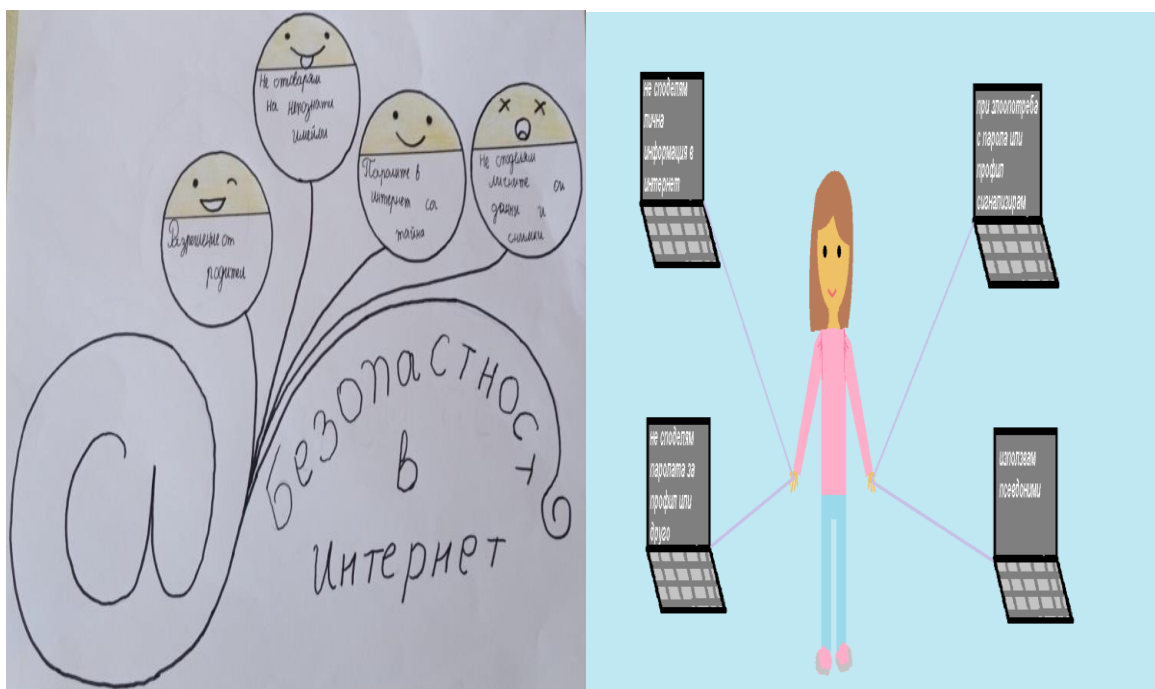
2. Съд, в който се отглеждат риби.
3. Устройство за усилване на звука, което се използва за пеене и говорене.
4. Интервал от време.
5. Опасен летящ хищник.
6. Червен вкусен зеленчук.
7. Човек, който се изявява в киното.

Иновативен учебен предмет „Умения и добродетели“ изучаван в IV^{а,б} клас с преподавател Силвана Лобутова. Развиват уменията Четивна грамотност, Дигитална грамотност, Емоционална интелигентност и следните добродетели: любов, радост, прошка.

Най-голямата отговорност на учителите в 21 век е да развият у учениците такива умения, които ще им помогнат да се справят в непозната ситуация и да успяват да намират съмишленици, с които да вървят напред.

Програмата за часовете по „Умения и добродетели“ в 6 клас е насочена към развиване на уменията дигитална грамотност, четивна грамотност и емоционална интелигентност. Тези умения са съчетани с работа за развиване на добродетелите радост, любов и прошка.

Първата практика е проведена по време на ОРЕС. Във връзка с темата „Сигурност, идентичност и етика в дигитална среда“ на учениците е възложена задача да представят с мисловна карта най-важните правила за безопасна работа в интернет.

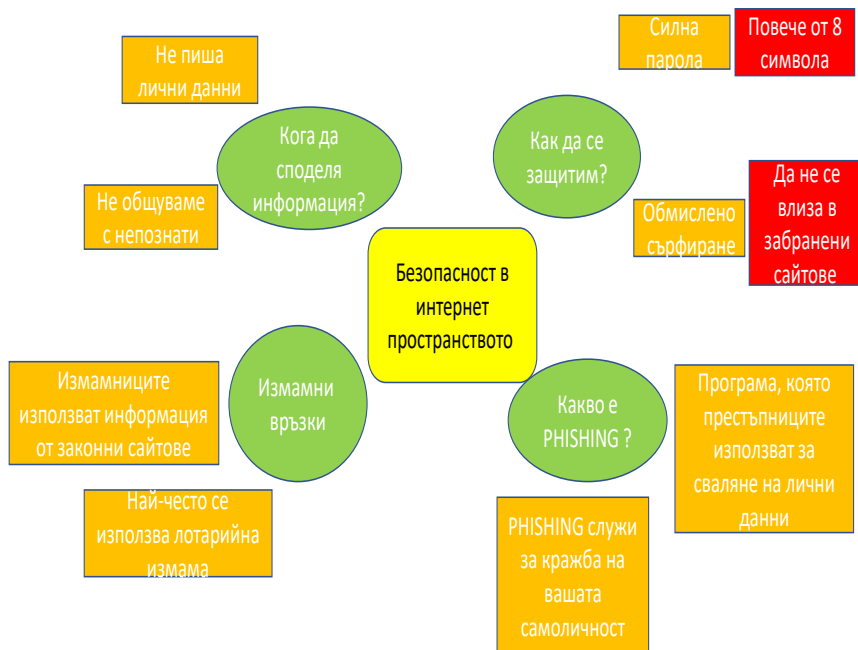

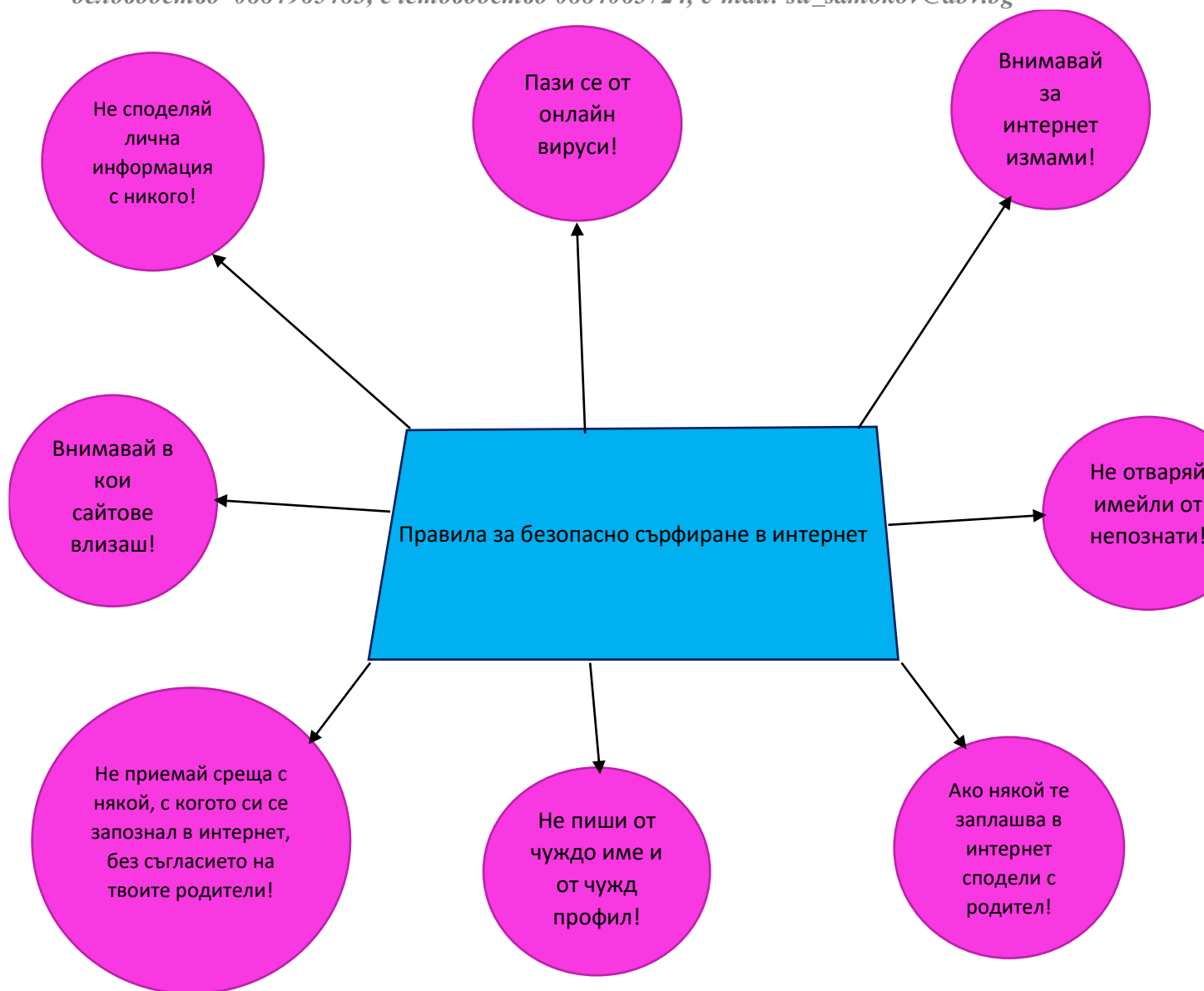
СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТОЯН ПАИСИЙ“

ИНОВАТИВНО
УЧИЛИЩЕ

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096,
деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

Втората практика е проведена по време на присъствено обучение. Като финална задача в края на учебната година, на учениците е предоставен работен лист. В него те прилагат наученото за съответните умения и добродетели.

Име Клас..... №.....

УМЕНИЯ И ДОБРОДЕТЕЛИ

Задача 1. Довършете изреченията, свързани с дадените умения и добродетели:

Умения	
	Да притежаваш четивна грамотност означава
	Дигиталната грамотност помага да
	Емоционална интелигентност е
Добродетели	
Любов проявяваме към	
Трещката за мен е	
Да изпитваш радост означава да	

Задача 2. Подредете правилно изреченията, така че да получите баснята „Лъв, мечка и лисица“.

- Колко сме глупави, Лъвчо! Толкова сили хвърлихме, а сега лисицата ще пирува!
- Но вместо да си я поделят, започнали да се карат кой да я вземе.
- Тогава тихо се промъкнала и откъмнала сърната.
- Тръгнали лъвът и мечката заедно на лов и издебнали една сърничка.
- Ех! – изпъшкала мечката, като гледала изчезващата плячка.
- Нахвърлили се зверовете върху плячката си и я повалили на земята.
- Поука: Когато двама се карат, трети печели!
- Видяла лисицата, скрита в храсталака, как са се вкопчили в битка лъвът и мечката и изчакала да капнат от умора и двамата.
- И се сбили.

Задача 3. Свържете картинката с думата, която най-точно описва емоциите на хората изобразени на нея..

	учуден	
	ужасен	
	щастлив	
	тъжен	
	горд	
	уплашен	
	разочарован	
	изненадан	

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в VII^{а,б} с преподавател Силвия Ненова. Развиват уменията: Четивна грамотност, Работа в екип, Критическо мислене и следните добродетели вежливост, уважение, състрадателност

Програмата за часовете по „Умения и добродетели“ е насочена към развиване на уменията: четивна грамотност, работа в екип и критическо мислене – умения, необходими на гражданите на XXI век с оглед тяхната успешна социална реализация. Тези умения са съчетани с работа за развиване на добродетели като вежливост, уважение, състрадание и увереност.

Първата практика е проведена в присъствено обучение като

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТОЯН ПАИСИЙ“

ИНОВАТИВНО
УЧИЛИЩЕ

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

учениците са разделени на екипи. Разделянето на учениците е на случаен принцип с помощта на цветни пръчици върху които предварително са написани имената им. Предимство на тази стратегия е, че се елиминира възможността кой с кого иска да работи и се получават неочаквани комбинации от участници. Задачата е всеки екип да изработи правила необходими за съвместна работа в дух на сътрудничество и уважение. Важно е всички в групата да са съгласни с правилата.

Втората практика е проведена в ОПЕС и след дискусия за уважението като необходима добродетел за успешна работа в екип на учениците е предоставен работен лист. Всеки един от тях представя примери за това какво означава уважение, как изразяваме уважение, какво е самоуважение защо да практикуваме тази добродетел?

Уважението като част от моето поведение

1. Отбележете с \surd или \times дали следните действия са примери за уважение:

- Отнасяш се с другите така, както искаш те да се отнасят с теб.
- Проявяваш грижа към чувствата, мислите и правата на хората.
- Гледаш човека, който ти говори в очите и го слушаш без да го прекъсваш.
- Смееш се, когато някой сподели нещо тъжно, което му се е случило или е допуснал грешка.
- Подиграваш се с чужда рисунка, която смяташ за грозна.
- Помагаш на някой, който е паднал и се е ударил.
- Отговаряш грубо или въртиш очи, когато твоят учител ти направи забележка или ти каже да направиш нещо.
- Да помолиш да разгледаш чужда вещ, вместо да я вземаш без разрешение.
- Да обиждаш някого, защото не ти е приятен.

2. Чувстваш ли се уважаван в училище? А уважаваш ли себе си? Това според теб важно ли е?

.....

.....

.....

.....

.....

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в VIII^{а,б} клас с преподавател Мария Петрова. Развиват следните умения: Критично мислене, Креативност, Работа в екип, Емоционална интелигентност и добродетели: отговорност, организираност и ред, гъвкавост

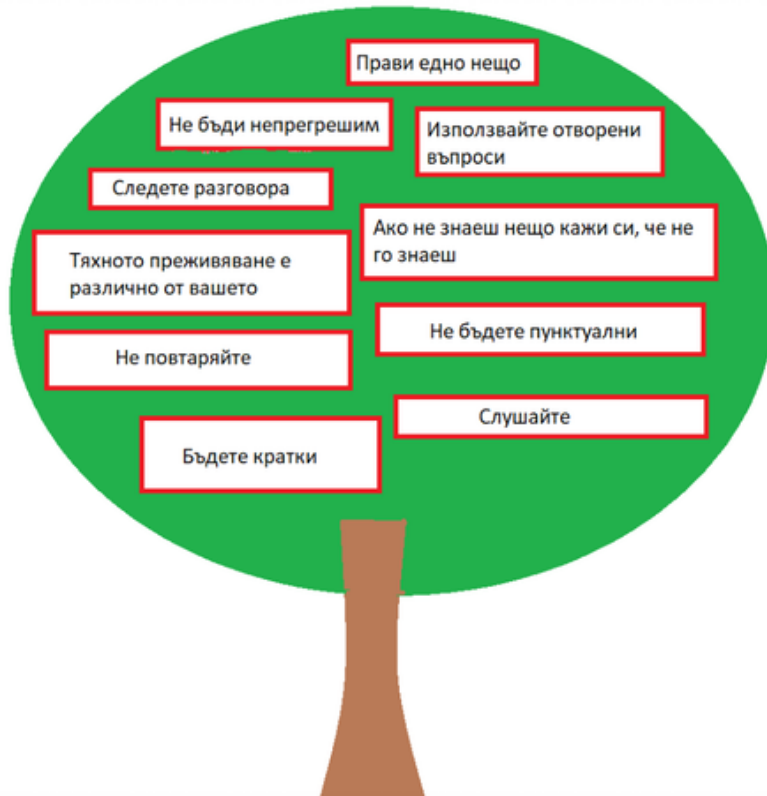
От началото на първия учебен срок учениците от 8^а клас развиват уменията: Креативност – За да се запознаят с умението учениците изпълняваха различни задачи. Изработиха табло , в което чрез рисунки и илюстрации да опишат основните елементи на умението , чрез мисловни карти да вникнат в същността на умението.

- Игри – свободно течаща мисъл (зададена е тема и в рамките на 2 мин. , всеки ученик трябва да записва какво му идва на ум без прекъсване. След изтичането на времето се получиха много забавни разкази.)

Комуникационно умение :

- Учениците изпробваха дали са добри слушатели, първо решаваха тест , след това изследваха умението чрез гледане на клип и структурираха всичко в „ Дървото на добрия слушател:

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в IX^{а,б} с

преподавател Мария Иванова. Изучават следните умения: Комуникационни умения, Умения за личностно развитие и добродетели: целеустременост, себеостояване, толерантност

В часовете по учебния предмет умения и добродетели целенасочено се изграждат добродетели, ключови умения и базови компетентности на XXI век.

Учебното съдържание за IX клас е насочено към следните основни теми:

- Комуникационни умения
- Умение за личностно развитие
- Целеустременост
- Себеостояване
- Толерантност

За да са наясно учениците какво и защо се прави, какво се очаква от тях, какви са критериите и как могат уменията им да се подобрят, умението се разделя на основни елементи.

Например за комуникационните умения това са:

1. Ясно и ефективно артикулира идеи и мисли;
2. Слушане за разбиране на смисъл;
3. Комуникиране за постигане на различни цели в различни среди.

Основните елементи се развиват чрез постигане на конкретни цели. Например за първия елемент такива са:

- Представа себе си в различни ситуации;
- Използва адекватен речник;
- Използва езика на тялото (вербална и невербална комуникация) и др.

За развиване на умение за самопредставяне в група, например, проведех занятие, в което под формата на игра всеки ученик разказваше на другите най-важното за себе си – с какво се занимава в свободното време, в какво е най-добър, какво не знаят за него и т.н. Целта беше участниците да подберат подходяща информация, която най-точно ги характеризира (без ненужни подробности), ясно и кратко да я изразят, да използват подходяща интонация, жестове и т.н.

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТЕЦ ПАИСИЙ“

ИНОВАТИВНО
УЧИЛИЩЕ

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096, деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

В много от занятията учениците работят по групи, което в ОПЕС е по-трудно - осъществява се в отделни стаи в екипа.

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СТОЯН ПАИСИЙ“

ИНОВАТИВНО
УЧИЛИЩЕ

град Самоков /2000/, ул. „Булаир“ № 2, тел./ директор 0884063753/0893615096,
деловодство 0884965483, счетоводство 0884063724, e-mail: su_samokov@abv.bg

Иновативен учебен предмет „ Умения и добродетели“ изучаван в X^{а,б} клас с преподавател Златина Тоскова. Развиват уменията Четивна грамотност, Гражданска активност, Финансова Грамотност и следните добродетели: ентузиазъм, щедрост, решителност

Предвид спецификата и съответно възможностите, които ни предоставят двете форми на обучение – присъствената и обучение от разстояние в електронна среда ще представя два урока.

Урок 1 – присъствена форма на обучение

Тема на урок: Как да превърнем мечтите си в реалност?

Урокът е замислен с цел да представи глобалната тема „Решителност“.

Решителността е качество, което ни мотивира да пристъпвам към действие, дори и да поемем риск с цел положителна промяна.

За да провокирам интерес към темата подхожих с използване на символи. За целта подготвих предварително балон и хартиена ракета. Помолих учениците да експериментират с това как лети балонът и ракетата.

Всички те единодушно установиха, че ракетата има доста по-добри летателни способности. Встъпителната част на урока се прие ведро и провокира търсенето от мен любопитство, а именно – каква беше целта на експеримента.

Поставих задачата „Свържете символиката на балона и ракетата съответно с мечтата и целта“.

Задачата бе изпълнена мигновено. Пристъпих към съществената част на урока. Провокирах дискусия с въпроса: Какво е предимството на ракетата пред балона?

В процес на дискусията учениците сами достигнаха до следните изводи:

- Мечтите се реализират, когато са превърнати в цели
- Целите имат фокус, както ракетата
- Фокусът се изразява в ясен и добре структуриран план
- Крилата на самолета, които му позволяват да се издига символизируют нашите умения и опит, които следва да надграждаме непрекъснато, за да си осигурим дълъг и висок полет.

Към края на часа последва обобщение под формата на презентация за смарт цел, която е приложена тук.

Урок 2 – в условия на ОРЕС

Тема: Подготовка за интервю за работа

Целта на урока е да запознае учениците с начина на кандидатстване на нова позиция.

За целта се разисква:

- Необходими документи при кандидатстване
- Представяне на интервю за работа

В процеса на работа учениците изготвят личен план за развитие PDP – Personal Development Plan

За домашно им е зададено да изготвят презентация по проблем, разискван в часа.

ЛИЛЯНА МИНКОВА

Директор на СУ „Отец Паисий“
гр. Самоков